

ДО ПИТАННЯ БІОМОРФОЛОГІЇ ДОРСАЛЬНИХ М'ЯЗІВ ШИЇ МУСКУСНОЇ КАЧКИ (*Cairina moschata*)

Стегней М. М., кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри
біоморфології хребетних ім. акад. В. Г. Касьяненка

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Качка мускусної породи або індокачка широко розповсюджена, використовується для розведення в Україні і користується популярністю серед заводчиків через невибагливість у вирощуванні та догляді.

Матеріалом дослідження послужили дорсальні м'язи шиї мускусної качки ♂ (n=3). При виконанні роботи використовували морфометричні методи.

М'язова система мускусної качки сильно диференційована. Найбільші м'язи – грудні, що опускають крило. М'язи шиї за літературними даними чисельні і поділяються на короткі і довгі.

Короткі м'язи шиї в основному діють на голову і забезпечують її рухи відносно шиї, а також забезпечують рухи шийних хребців між собою, зокрема багатороздільний м'яз розміщений латерально від найдовшого м'яза шиї та дорсально від міжпоперечного м'яза шиї. До м'язів, що забезпечують рухи голови належать: пластироподібний м'яз голови, прямий дорсальний м'яз голови і прямий латеральний м'яз голови. Пластироподібний м'яз плоский, розміщений на дорсо-латеральній поверхні перших чотирьох шийних хребців. Медіальними ніжками м'яз додатково кріпиться на поперечному відростку третього шийного хребця і закінчується на потиличному гребені;

Довгі м'язи шиї краще розвинуті і забезпечують рухи шиї відносно тулуба, і здійснюють різні маніпуляції шиї: пошук їжі, поїдання корму, ловля здобичі тощо. Довгі м'язи шиї розміщені більш поверхнево і з'єднують між собою віддалені кісткові сегменти. Найбільш поверхнево розміщений двочеревцевий м'яз шиї, на якому виділяються два черевця: краніальне коротше – $25,6 \pm 3$ мм, прикрите пластироподібним м'язом і каудальне довше – $93,2 \pm 3$ мм, які з'єднані між собою тонким сухожилком довжиною $111,7 \pm 3$ мм. М'яз починається загальним сухожилком з глибше розміщеним довгим м'язом шиї на дорсальному краю дорсальних остистих відростків з 2-го по 5-ий грудних хребців і закінчується на потиличному гребені.

Довгий м'яз шиї починається загальним сухожилком з двочеревцевим м'язом шиї на дорсо-латеральному краю остистих відростків грудних хребців з 2-го по 5-ий. Краніально м'яз розділяється на ряд ніжок: Довга ніжка на рівні 7-го шийного хребця переходить у міцний, рівномірної ширини і товщини сухожилок. Довга ніжка прикрита двочеревцевим м'язом і закінчується на каудальному краю дужки другого шийного хребця. На рівні 6-го-5-го шийних хребців її сухожилок проходить між латерально розміщеним комплексним м'язом і медіально розміщеним – напівостистим м'язом. Решта 7 ніжок кріпляться на

дорсальній поверхні дужок хребців від 8-7-го і до останнього шийних хребців. Відповідно довжина ніжок зменшується у каудальному напрямку від 85 мм до 11 мм.

Напівостистий м'яз шиї починається від остистого відростка 3-го шийного хребця, на рівні 6-го шийного хребця розділяється на чотири ніжки, які закінчуються в основі остистих відростків на дужках хребців з 7 по 9 шийні хребці, а остання, четверта ніжка закінчується на кінці остистого відростка 10-го шийного хребця.

Над остистими відростками 10-16 шийних хребців розміщений остистий м'яз шиї. Це тонкий, сплюснутий з боків стрічкоподібний м'яз, який замінює надостисту зв'язку інших птахів. Довжина м'яза становить 58 ± 3 мм.

На нашу думку двочеревцевий м'яз і довгий м'яз шиї представляють один м'яз – найдовший м'яз хребта, який поділяється на найдовший м'яз голови (двочеревцевий) і найдовший м'яз шиї. Крім того у мускусної качки виділяється ще остистий м'яз шиї.

Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України

Факультет
ветеринарної
медицини

Міжнародна наукова конференція

«Актуальні питання ветеринарної патології»

приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини
та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України,
академіка НААН України

Анатолія Йосиповича Мазуркевича

2–3 жовтня 2025 р.,
м. Київ, факультет ветеринарної медицини НУБіП України

Київ – 2025

УДК 005.745(043.2)(063)

З 41

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

«Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

За викладений в тезах матеріал відповідають безпосередньо автори.

Збірник матеріалів конференції є науково-практичним виданням, в якому опубліковано тези доповідей студентів, аспірантів, кандидатів і докторів наук, наукових працівників та практикуючих лікарів факультету ветеринарної медицини та інших підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України, навчальних і наукових установ України та зарубіжжя. Наукові праці відображають результати досліджень з напрямку ветеринарної медицини та біології.

Збірник матеріалів конференції розрахований на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, науковців, практикуючих лікарів та всіх, хто цікавиться останніми тенденціями розвитку сучасної науки.

Організаційний комітет з підготовки збірника тез: Цвіліховський М.І., д.біол.н., професор; Голопура С.І., д.вет.н., професор; Малюк М.О., д.вет.н., професор; Куліда М.А., к.вет.н., доцент; «Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

Відповідальний за випуск: М. О. Малюк

НУБіП України